

بسمه تعالی

دانشکده ادبیات و علوم اجتماعی

گروه جامعه‌شناسی

عنوان: طرح درس ترمی

سال تحصیلی: نیم سال دوم ۹۹-۱۳۹۸

نام درس: روش تحقیق کمی

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

تعداد واحد: ۲

مدرس: علی‌رضا کریمی

ایمیل: alireza.karimi@khu.ac.ir

هدف کلی:

دانشجویان علوم اجتماعی مباحث نظری فراوانی در طی دوران تحصیل فرا می‌گیرند این آموخته‌ها اگر در کنار داده‌های به دست آمده از میدان قرار گیرد سبب کاربردی شدن و غنای مسائل نظری و کمک به تحلیل وضعیت موجود جامعه می‌شود. تحقق این امر نیازمند آشنایی دانشجویان با روش تحقیق است. روش تحقیق کمی به عنوان یکی از شاخه‌های روش‌شناسی علاوه بر اینکه به دانشجو در انجام درست یک تحقیق علمی کمک می‌کند زمینه شناخت روش‌های دقیق برای ارزیابی نقادانه نتایج تحقیق دیگران را نیز فراهم می‌آورد. بر همین اساس شناخت دانشجویان از اصول و مبانی روش تحقیق کمی با محوریت پیمایش و فنون مورد استفاده در این روش به لحاظ نظری و عملی هدف اصلی این درس می‌باشد.

اهداف جزئی:

- تدوین موضوع تحقیق و طرح پژوهش
- شناخت انواع پرسش‌ها، اهداف و فرضیه‌های تحقیق
- آشنایی با انواع منابع داده‌ها و کاربرد هر یک از آنها در شرایط مختلف پژوهش
- شناخت گستره تحقیقات پیمایشی
- شناخت انواع طیف‌بندی در پرسشنامه به همراه چگونگی اندازه‌گیری اعتبار و پایایی پرسشنامه

- آشنایی با انواع روش‌های اجرای پرسشنامه
- شناخت انواع نمونه‌گیری و مباحث مربوط به آن
- آشنایی با نحوه تحلیل داده در تحقیقات مختلف

محتوای درس

جلسه	موضوع و محتویات موضوع	منبع
۱	معرفی درس و سرفصل‌های مورد بررسی، اهداف، منابع و کار عملی دانشجویان. همراه با مقدمه‌ای از انواع روش‌شناسی تحقیق در علوم اجتماعی	-
۲ ۳ ۴	تدوین موضوع تحقیق و طرح پژوهش - اجزای طرح پژوهش - منابع انتخاب موضوع - عوامل موثر بر انتخاب موضوع - تبدیل موضوع به مسأله تحقیق و تدوین و تصریح مسأله تحقیق - برنامه و روش‌های پژوهش - مسائل اخلاقی پژوهش - مشکلات و محدودیت‌های پژوهش - نقش‌های پژوهشگر	بیکر (۱۳۸۶) (فصل چهارم) بلیکی (۱۳۸۴) (فصل‌های اول و دوم) دواس (۱۳۸۳) (فصل سوم)
۵	پرسش‌ها، اهداف و انواع فرضیات پژوهش	بلیکی (۱۳۸۴) (فصل سوم)
۶	منابع داده‌ها و انتخاب داده‌ها	بلیکی (۱۳۸۴) (فصل ششم)
۷	روش‌های پاسخگویی به پرسش‌های پژوهش	بلیکی (۱۳۸۴) (فصل هفتم)
۸	پیمایش و ویژگی‌های آن	دواس (۱۳۸۳) (فصل‌های اول و دوم)
۹ ۱۰ ۱۱	تهیه پرسشنامه - ساختار پرسشنامه - قلمرو، محتوا و جمله‌بندی پرسش‌ها - سنجش از طریق انواع طیف‌ها و کاربردهای آن‌ها - اعتبار و پایایی	دواس (۱۳۸۳) (فصل‌های چهارم و ششم) رفیع‌پور (۱۳۸۳) (فصل ششم)
۱۲ ۱۳	نمونه‌گیری - انواع نمونه‌گیری احتمالی - انواع نمونه‌گیری غیراحتمالی - حجم نمونه و دقت احتمالی - فاصله اطمینان و دقت احتمالی	سرایبی (۱۳۹۳) (فصل‌های اول و دوم)
۱۴	شیوه‌های اجرای پرسشنامه و ویژگی‌های آنها	دواس (۱۳۸۳) (فصل هفتم)

تحلیل داده‌ها	
۱۵ - تحلیل یک متغیره	دواس (۱۳۸۳) (فصل‌های نهم تا سیزدهم)
۱۶ - تحلیل دو متغیره	
- تحلیل چند متغیره	

مثال‌هایی از طرح و اجرای تحقیق

عنوان	منبع
نمونه‌هایی از طرح‌های پژوهشی	بلیکی (۱۳۸۴) (فصل هشتم)
اجرای تحقیق: مثالی از یک تحقیق	دواس (۱۳۸۳) (فصل هجدهم)

روش‌ها و زمان سنجش و ارزشیابی دانشجو

روش	سهم از ۲۰ نمره	تاریخ
مشارکت فعال دانشجو در مباحث کلاس	۲	هر جلسه
انجام تکالیف پیش‌بینی شده برای هر جلسه و ارائه آن	۴	هر جلسه
ارائه گزارش پایان ترم که مجموع گزارش‌های هر جلسه و مطابق با سرفصل درس می‌باشد	۴	یک هفته بعد از آخرین جلسه کلاس
امتحان میان ترم	۴	در پایان جلسه هفتم
امتحان پایان ترم	۶	زمان تعیین شده توسط آموزش

توجه: تکالیف هر جلسه فقط در همان جلسه و تنها از خود دانشجو تحویل گرفته می‌شود.

منابع درس

- منابع اصلی

بلیکی، نورمن (۱۳۸۴) طراحی پژوهش‌های اجتماعی، ترجمه حسن چاوشیان، تهران: نشر نی.
 بیکر، ترزا ال. (۱۳۸۶) نحوه انجام تحقیقات اجتماعی، ترجمه هوشنگ ناییبی، تهران: نشر نی.
 دواس، دی. ای. (۱۳۸۳) پیمایش در تحقیقات اجتماعی، ترجمه هوشنگ ناییبی، تهران: نشر نی.
 رفیع‌پور، فرامرز (۱۳۸۳) کندوکاوها و پنداشته‌ها، تهران: شرکت سهامی انتشار
 سرایی، حسن (۱۳۹۳) مقدمه‌ای بر نمونه‌گیری در تحقیق، تهران: انتشارات سمت.

- منابع کمکی

ازکیا، مصطفی؛ دربان آستانه، علیرضا (۱۳۸۲) روش‌های کاربردی تحقیق، تهران: انتشارات کیهان.

ببی، ارل (۱۳۹۰) روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی، ترجمه رضا فاضل، جلد اول و دوم، تهران: انتشارات سمت.

دواس، دیوید (۱۳۹۵) طرح تحقیق در تحقیقات اجتماعی، ترجمه هوشنگ ناییبی، تهران: انتشارات آگه.
رفیع‌پور، فرامرز (۱۳۸۷) تکنیک‌های خاص تحقیق در علوم اجتماعی (جلد دوم کتاب کندوکاوها و پنداشته‌ها)، تهران: شرکت سهامی انتشار.

ساروخانی، باقر (۱۳۸۰) روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی، تهران: پژوهشگاه علوم اجتماعی.
سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس؛ حجازی، الهه (۱۳۸۸) روش‌های تحقیق در علوم رفتاری، تهران: انتشارات آگه.

کالتون، گراهام (۱۳۹۲) چگونه نمونه‌گیری کنیم: مقدمه‌ای بر نمونه‌گیری پژوهش پیمایشی، ترجمه بهروز گرانپایه، تهران: نشر نی.

کامپنهود، لوک وان؛ کیوی، ریموند (۱۳۸۴) روش تحقیق در علوم اجتماعی، ترجمه عبدالحسین نیک گهر، تهران: نشر توتیا.

کوکران، ویلیام جی (۱۳۸۸) تکنیک‌های نمونه‌گیری، ترجمه عباس صالح اردستانی و محمدرضا سعدی، تهران: نشر اتحاد.